

HYVINVOINNIN YHTEISÖLLINEN VUOSIKELLO

2. aste

Savonlinna

Savonlinnan kaupunki 2022

Hankekuraattori
Inka Mustasilta

Sisällysluettelo	
Hankkeen lähtökohdat ja toteutus.....	2
Vuosikellon käyttö.....	3
Taidelukio	5
Yksilölliset erityispiirteet.....	5
Vuosikello.....	6
Ryhmäytyminen.....	6
Teematunnit.....	6
Yhteisöpäivä	7
Huoltajailta	7
Tutorkoulutus.....	7
Projektiviikko.....	7
Lyseon lukio.....	8
Yksilölliset erityispiirteet	8
Vuosikello.....	9
Ryhmäytyminen.....	9
Teematunnit.....	9
Yhteisöpäivä	9
Huoltajailta	10
Projektiviikko.....	10
Samiedu.....	10
Yksilölliset erityispiirteet	10
Vuosikello.....	10
Ryhmäytyminen.....	11
Teematunnit.....	11
Yhteisöpäivä	11
Kotiväen ilta	11
Henkilöstöinfo	11
Tanhuvaara ja Spesia.....	11

Hankkeen lähtökohdat ja toteutus

Savonlinnan kaupunki haki valtion erityisavustusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistamiseen esi- ja perusopetuksessa, lukioissa sekä ammatillisissa oppilaitoksissa. Avustuksen alkuperäinen suunniteltu käyttöaika oli 1.9.2021-4.6.2022. Hankkeeseen oli tarkoitus palkata kolme kuraattoria eri kouluasteille jalkauttamaan yhteisöllisen työn vuosikelloa oppilaitoksiin. Tämänhetkinen yhteisöllisen työn osuus tehtävästä kuraattorityöstä on ollut arviolta noin 20 %. Tarve yhteisöllisen työn lisäämiselle on tullut esille koulun henkilökunnalle kohdistetuissa opiskeluhuollon arviointikyselyissä sekä kuraattoreille tulleista pyynnöistä järjestää muun muassa yhteisöllisiä tunteja.

Hanke saatiin käynnistettyä viiveellä, eikä sitä päästy aloittamaan alkuperäisen suunnitelman mukaisesti syyskuun 2021 alussa. Ensimmäinen hankekuraattori aloitti marraskuun lopussa, toinen joulukuussa ja kolmas tammikuussa. Hankkeeseen haettiin yhteensä 3 hankekuraattoria. Hankkeessa oli myös henkilövaihdoksia, jotka viivästyttivät osaltaan myös hankkeen käynnistymistä. Hankekuraattoreiden toiminnan tavoitteina on ollut yhteisöllisten työmallien kehittäminen ja niiden jalkauttaminen opiskeluhuollon henkilöstön ja opettajien työvälineeksi. Lisäksi on nähty tarvetta lisätä opiskeluhuollon palveluita kouluille. Hankkeen alkuperäisenä ideana oli se, että vuosikellon mukaista toimintaa suunniteltaisiin yhdessä koulun opiskelijahuoltoryhmissä sekä opiskelijakunnissa. Vanhempainyhdistykset voisivat osallistua myös suunnitteluun mahdollisuuksien mukaan. Toimintaa toteutettaisiin tiiviissä moniammatillisessa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Toisen asteen vuosikelloa ei oltu vielä hanketyöntekijän aloittaessa tammikuussa 2022 suunniteltu, joten hankesuunnitelmaan kirjattua vuosikellon toimintamallin jalkauttamista ja sen vakiinnuttamista oppilaitoksiin ei voitu aloittaa. Hankkeen ohjausryhmässä toivottiin, että myös toiselle asteelle tuotaisiin hyvinvoinnin teemoihin liittyviä tunteja, joko opintosisältöihin tai kuraattoreille työvälineeksi. Vuosikelloon toivottiin yhteisöllisyyden esille nostamista ja eriarvoisuuden huomioimista, niin että jokaisella toiseen asteen oppilaitoksella olisi mahdollista näitä hyvinvoinnin teemoja nostaa opintojen aikana esiin erilaisista opiskeluhuollon resursseista huolimatta.

Hanketyöntekijä tutustui toisen asteen oppilaitoksiin, jotta erilaisten koulujen yksilölliset tarpeet pystyttiin vuosikellosuunnitelmissa huomioimaan. Hanketyöntekijä kävi lukioiden palaverissa, opiskelijahuoltoryhmissä sekä viikkopalaverissa, haastatteli opettajia sekä kuraattoreita, teki kyselyitä lukion opiskelijoille, tutustui opetussuunnitelmiin ja ammatillisten tutkintojen perusteisiin, suunnitteli ja toteutti yhteisöllisiä tapahtumia yhteistyössä kuraattoriopiskelijoiden kanssa sekä suunnitteli ja toteutti hyvinvoinnin teematunteja. Hanketyöntekijä kävi myös ammattioppilaitoksen opiskelijahuoltotiimin kanssa palaveria ammatillisen koulutuksen yhteisöllisestä työstä ja kartoitti mahdollisia yhteistyötahoja. Näiden perusteella työntekijä kokosi kullekin oppilaitokselle oman vuosikellon yhteisöllisen kuraattorityön tueksi.

Jokainen alueen toisen asteen oppilaitos on keskenään erilainen ja esimerkiksi yhteisöllistä työtä tehdään hyvin erilaisilla resursseilla. Tämä selvisi haastatteluiden sekä kuraattoreille ja toisella asteella toimivalle psykologille tehdyllä sähköpostikyselyllä. Nyt tehtyihin vuosikelloihin on pyritty kirjaamaan myös ne toimijat, joita vuosikellon suunnitelmien toteuttamiseen voidaan pyytää yhteistyötahoiksi. Moniammatillisen yhteistyön toteuttamisella hankkeen tavoitteisiin kirjattu opiskelijoiden tasavertaisempi yhteisöllisen opiskelijahuollon tuki mahdollistuu.

Toisen asteen kohdalla hankkeen tiimoilta oli mahdollista kartoittaa koulujen tarpeita ja erityispiirteitä, suunnitella vuosikelloa ja sen sisältöjä, pilotoida joitain suunnitelmia käytännössä kouluilla sekä kerätä palautetta opiskelijoilta. Lukioiden opiskelijoille suunnatun kyselyn perusteella pystyttiin vastaamaan myös opiskelijoiden toiveisiin yhteisöllisen työn suunnittelussa. Hanketavoitteissa kirjatut vuosikellon toiminnan vakiinnuttaminen ja koulun henkilökunnan sitouttaminen sen mukaiseen toimintaan jäävät syyslukukaudelle ja rehtoreiden ja kuraattorien vastuulle. Tehty vuosikello jäsentää kuraattoreiden yhteisöllistä työtä ja mahdollistaa sen liittämiseksi osaksi seuraavan lukuvuoden suunnitelmaa.

Vuosikellon käyttö

Tavoitteena oli suunnitella hyvinvoinnin yhteisöllinen vuosikello tukemaan opiskelijoiden hyvinvointia painottamalla hyvinvoinnin eri osa-alueita läpi opintojen. Joitain hyvinvoinnin teemoja käsitellään myös aineopinnoissa, joten kuraattorin teematunteja on mahdollista sijoittaa myös niiden oppiaineiden tunneille, joihin ne opetussuunnitelman mukaisesti istuu. Vuosikellosta näkee, missä opintosisällöissä samaa teemaa käsitellään myös. Näin kyseisen aineen opettaja voi painottaa hyvinvoinnin teemaa myös omilla tunneillaan tai kuraattori voi toimia teeman käsittelyssä opettajalle työparina. Tällöin kuraattori voi ohjata esimerkiksi valmiiksi suunnitelluista sisällöistä yhden yhteisöllisen tehtävän tunnin aikana. Tuntien sisältöjä voi ottaa myös mukaan teema- ja yhteisöpäiviin.

Vuosikelloon on suunniteltu hyvinvoinnin teematunteja kolmelle luokka-asteelle sekä ryhmäytymiseen tarkoitettuja tunteja. Hyvinvoinnin teemat ovat itsetuntemus, vuorovaikutustaidot sekä stressinhallinta ja rentoutuminen. Yhteen teematuntiin menee aina noin 45 minuuttia aikaa. Ryhmäyttämisestä on tehty muutama esimerkkitunti, joista voi ottaa myös yksittäisiä leikkejä esimerkiksi luokanohjaajan varteille. Materiaalia voivat hyödyntää ryhmänohjaajat, opettajat, kuraattorit, kuraattoriopiskelijat sekä muu opiskeluhuolto. Teematuntien sisällöt sekä ohjeet yhteisöllisten tuntien ohjaamiseen, ryhmäyttämiseen tehdyt sisällöt sekä tapahtumien järjestämiseen liittyvät sisällöt tulevat kuraattorien teamskansioon, josta kunkin koulun kuraattori voi jakaa ne oman koulun alustoille myöhemmin.

Vuosikelloihin ei ole merkitty tarkkoja kuukausia tai päiviä, jolloin teemoja käsitellään, koska ajatus on, että teemojen paikkaa voi vaihtaa opintosisältöjen mukaan. Tavoitteena on, että lukioilla ryhmäytymisen lisäksi kaikista kolmesta teemasta tulee yksi tunti vuoden aikana käytyä läpi. Järjestyksen voi pyrkiä suunnittelemaan oppisisältöjen mukaan, tai ne

voi pitää erillisinä tunteina tai tapahtumina kuraattorin aikataulun mukaan. Tunteja voi myös sekoittaa luokka-asteiden välillä, mikäli se on opintosisältöjen kannalta järkevää. Vuosikellosta näkee pääteemat ja sisällöt. Tarkemmat jo sovitut aikataulut ja mahdolliset työparit on kirjattu seuraavissa luvuissa.

Ammatillisen koulutuksen puolella vuosikellon teemojen mukaista sisältöä pyritään toteuttamaan joka viikko toteutuvilla yhteisöpäivillä (Samiedu) sekä mahdollisuuksien mukaan yhteisten tutkinnon osien tunneilla, teemapäivillä sekä hyvinvointiin tähtäävällä kurssilla.

Tavoite on, että lukioiden kuraattorit saavat teemoitetut kuraattoritunnit kalenteroitua heti lukuvuoden alussa niin, että myös kuraattoriopiskelijat pääsevät niitä mahdollisimman paljon tekemään. Teematunteja on mahdollista pitää myös koko luokka-asteelle kerrallaan juhlasalissa. Tunnit, jotka soveltuvat koko luokka-asteelle kerrallaan pidettäviksi ovat seksuaalisuus, itsetuntemus ja vahvuudet sekä mielen hyvinvointi. Muiden teematuntien sisällöt vaativat ryhmä- tai parityöskentelyä.

Kuraattorit sekä opiskeluhuollon muu henkilöstö osallistuvat myös huoltajailtoihin, jolloin yhteys vanhempiin mahdollistuu ja opiskeluhuolto tulee kotiväellekin tutuksi. Lukiokoulutuksessa sekä huoltajaillat että opiskelijoille pidettävät infotilaisuudet toteutuvat syksyllä, kun taas ammatillisella puolella opiskelijaan aloittaville tarkoitettuja infotilaisuuksia on joka kuukausi jatkuvan koulutushaun vuoksi.

Taidelukio

Yksilölliset erityispiitteet

Taidelukiolla kuraattori on syksystä eteenpäin paikalla kolmena päivänä viikossa. Taidelukio ei ole mukana esimerkiksi koulunuorisotyön hankkeissa, joten vuosikellon suunnitelmia toteuttaa kuraattori sekä kuraattoriopiskelijat sekä opettajat mahdollisuuksien mukaan.

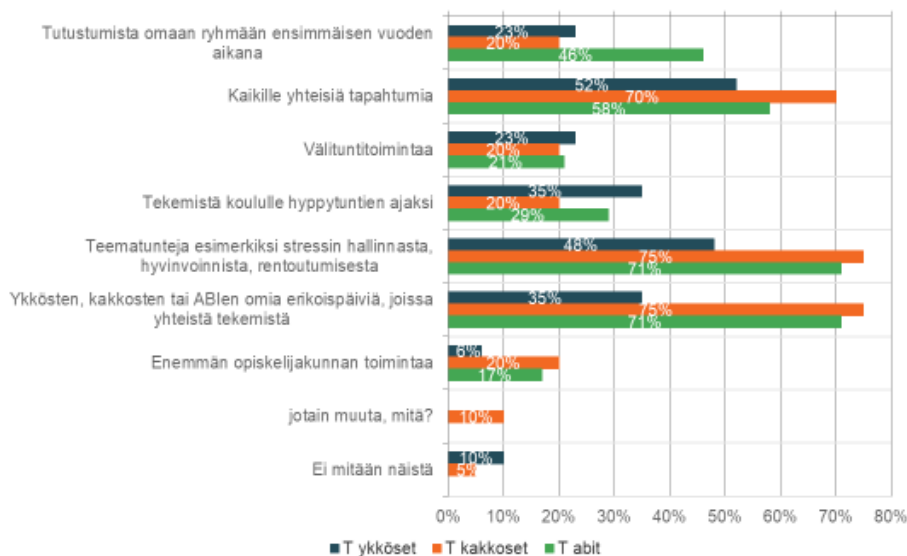
Taidelukiolla luokat ovat selviä omia ryhmiä, joille ryhmäyttämistä kannattaa ja voi järjestää läpi lukio-opintojen. Toive ryhmäytymistuntien ohjaamisesta luokille nousi myös opettajilta. Tämän takia ryhmäytymistunteja on Taidelukiolla suunniteltu aina jokaisen lukuvuoden alkuun toteutettavaksi. Ryhmänohjaajat voivat ylläpitää ryhmäytymistä pitkin lukuvuotta myös ryhmänohjaajan varteissa ja pitämällä ryhmäytymistunteja jokaisen jakson ensimmäisellä ryhmänohjaajan tunnilla. Tämä rakennemuutos esitettiin rehtorille. Taidelukiolaisilla on myös oman taideaineen pienryhmät, joissa ryhmäyttämistä voi toteuttaa.

Helmi-maaliskuun aikana opiskelijoille lähetettiin kysely yhteisöllisen työn toiveista. Kyselyn vastausten perusteella suurin osa Taidelukion opiskelijoista (Kuva 1.) toivoi hyvinvointiin liittyviä teematunteja ja niiden pitämiseen on saatu järjestettyä aikaa. Myös yhteiset tapahtumat olivat toivottuja ja niitä on suunniteltu pidettäväksi kolmella eri teemalla.

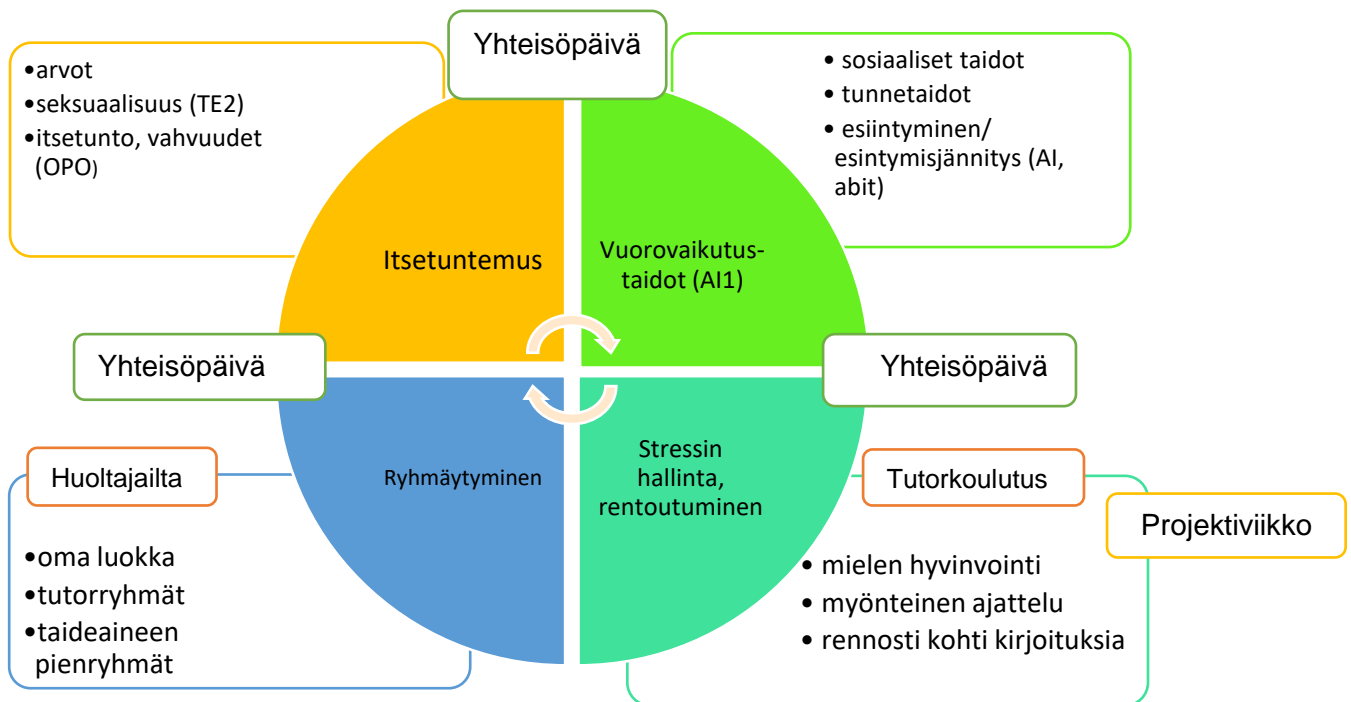
Kuva 1. Opiskelijakyselyn vastausten vertailu, Taidelukio

3. Mitä seuraavista toivoisit omaan oppilaitokseesi? Voit valita useamman vaihtoehdon

Vastaaajien määrä: 75, valittujen vastausten lukumäärä: 210

Vuosikello

Ryhmäytyminen

1 lk

- Ryhmäytymistunnit jokaiselle aloittavalle ryhmälle ryhmänohjaajan johdolla ensimmäisen päivän aikana, sekä jokaisen jakson ensimmäisen luokkahuonetunnin aikana (Ryhmänohjaaja, kuraattoriopiskelija -työparina)
- kuraattoritunnit OP01-kurssien luokkahuonetuntien aikana (kuraattori ja opo -työparina)
- psykologitunnit OP01-kurssien luokkahuonetuntien aikana (psykologi ja opo -työparina)
- terveydenhoitajan tunti OP01-kurssien luokkahuonetuntien aikana (terveydenhoitaja ja opo -työparina)

2-3lk

- Ryhmäytymistunnit kaikille ryhmille, 1. jakso (ryhmänohjaaja, kuraattori, kuraattoriopiskelijat työparina)

Teematunnit

- Teematunnit pitää kuraattori ja kuraattoriopiskelijat
- Rennosti kohti kirjoituksia -tapahtuma kestää 2h, osallistujat ennakoilmoituksella (kuraattori, kuraattoriopiskelijat, etsivä nuorisotyö)

Yhteisöpäivä

- lokakuu 5.10: hyvän mielen toiminnallinen päivä, yhteistyö Xamkin projektikurssin kanssa (kuraattori, Xamk:n projektikurssin opettaja)
- tammikuu: inspiroi sydäntäsi taiteella -päivä 31.1.
- huhti-toukokuu: esim. vko 16 opiskelijoiden mielenterveyspäivä (teema: Nyyti Ry), tai toukokuu lomille lompsis -teemalla
-> (kuraattori, kuraattoriopiskelijat, kouluavustajat, Samiedun kampusohjaaja)

Huoltajailta

- Opiskelijahuollon esittäytyminen huoltajaillassa, 9.8.2022

Tutorkoulutus

- tutorkoulutuksen ryhmäytymisten suunnittelu (Opo, kuraattori), toukokuu

Projektiviikko

Projektiviikolle suunnitellaan joka vuosi hyvinvointiteemoihin liittyvä projekti, johon kuraattorille varataan työaikaa. Kuraattorin tunneilla tai työpajoissa voi syventää vuosikellon teemojen sisältöjä. Kuraattori suunnittelee nämä sisällöt itse.

Lyseon lukio

Yksilölliset erityispiirteet

Lyseon lukiolla kuraattori on paikalla yhtenä päivänä viikossa. Lukio on tulevana lukuvuonna mukana Kohti nivelvaihetta -hankkeessa, joten kuraattorin ja kuraattoriopiskelijoiden lisäksi vuosikellon mukaista toimintaa pystyy jatkossa toteuttamaan myös hankkeen koulunuorisotyöntekijä.

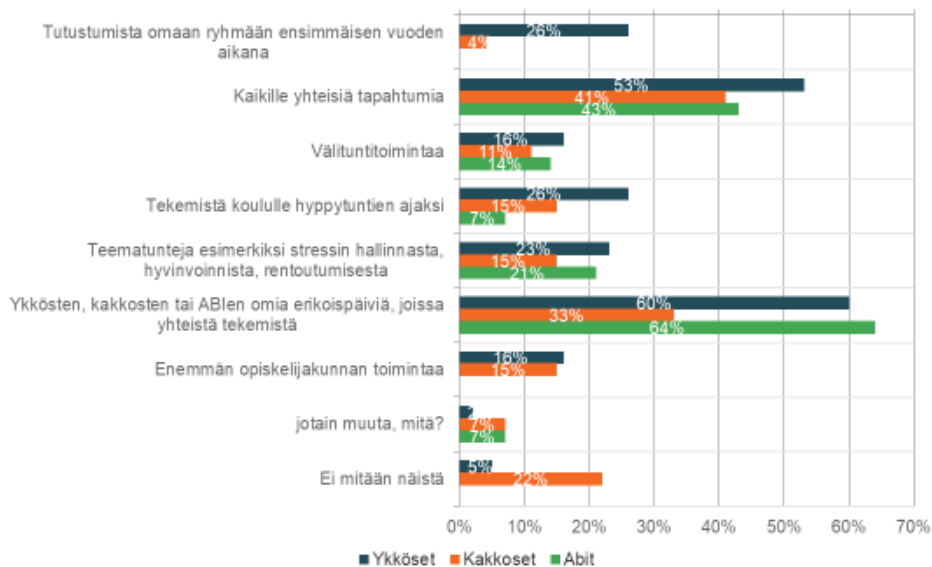
Lyseon lukiossa on käytössä luokattoman lukion malli, joten opiskelijat eivät käy opintojaan yhden ja saman ryhmän kanssa, vaan jokaisen oppitunnin kokoonpano muuttuu riippuen opiskelijan henkilökohtaisista kurssivalinnoista. Näin ollen ryhmäytämiset kannattaa painottaa ensimmäisiin lukiopäiviin. Näin opiskelijoilla on mahdollisuus tutustua heti muihin opiskelijoihin. Yhteisöllisyyttä voidaan ylläpitää yhteisillä tapahtumilla ja teemapäivillä, ja hyvinvoinnin teemoja voidaan käsitellä kuraattoreiden teematunneilla.

Helmi-maaliskuun aikana opiskelijoille lähetettiin kysely yhteisöllisen työn toiveista. Kyselyn vastausten perusteella suurin osa Lyseon lukion opiskelijoista (Kuva 2) toivoi joko kaikille yhteisiä, tai omalle luokka-asteelle suunnattuja tapahtumia, joita on nyt jo olemassa olevan ykkösten hyvinvointipäivän lisäksi suunniteltu vuosikelloon neljällä eri teemalla.

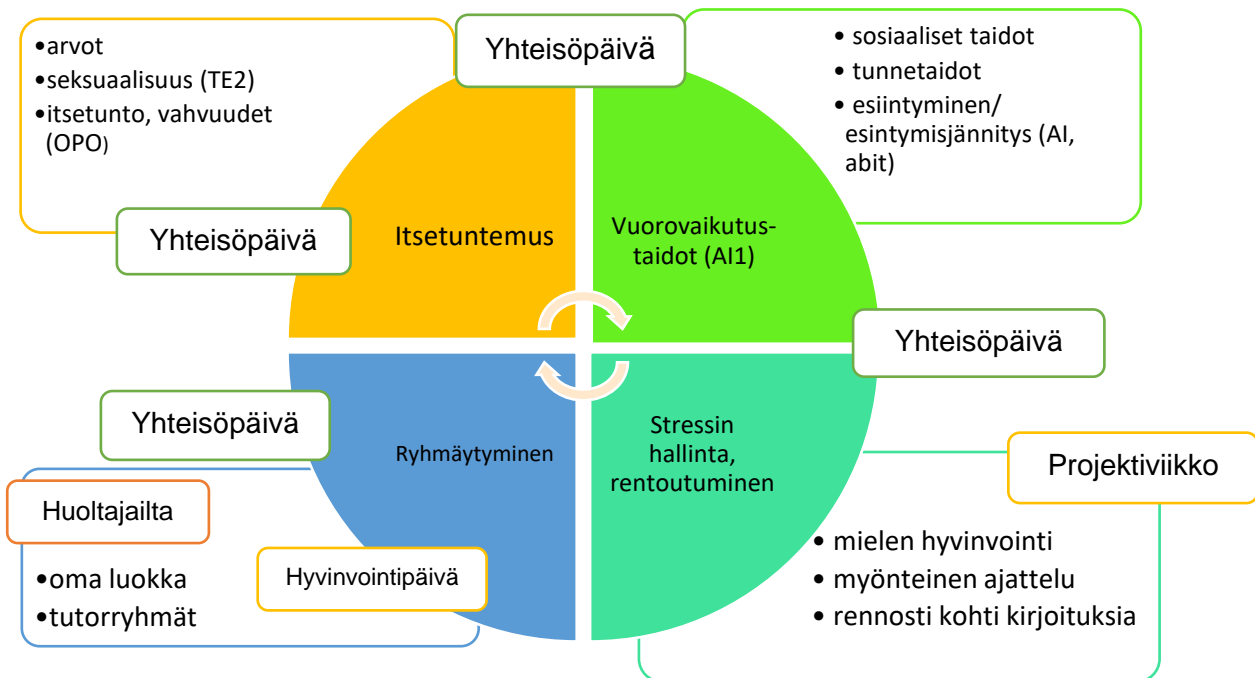
Kuva 2. Opiskelijakyselyn vastausten vertailu, Lyseon lukio

3. Mitä seuraavista toivoisit omaan oppilaitokseesi? Voit valita useamman vaihtoehdon

Vastaaajien määrä: 98, valittujen vastausten lukumäärä: 195

Vuosikello

Ryhmäytyminen

- Tutorryhmien ryhmäytymiset: elokuu OPO:n tunnit (tutorit)
- Hyvinvointipäivä 25.8: rastipiste (kuraattori)

Teematunnit

- Teematunnit pitää kuraattori, koulunuorisotyöntekijä sekä kuraattoriopiskelijat (esim. OPO:n tunneilla)
- Rennosti kohti kirjoituksia -tapahtuma kestää 2h, osallistujat ennakkoilmoituksella (kuraattori, kuraattoriopiskelijat, koulunuorisotyö, etsivä nuorisotyö)

Yhteisöpäivä

- elokuu: yhteisökahvit, millä mielellä lukuvuoden alkuun -teema
- lokakuu: Hyvän mielen päivä, Xamk yhteistyö? – kuraattori sopii
- Tammikuu: Tee unelmistasi totta -päivä 13.1
- huhti-toukokuu: esim vko 16 opiskelijoiden mielenterveyspäivä (teema: Nyyti Ry), tai toukokuu lomille lomipsis -teemalla
 - ➔ kuraattori, kuraattoriopiskelijat, koulunuorisotyöntekijä, Samiedun kampusohjaaja

Huoltajailta

- opiskelijahuollon esittäytyminen huoltajaillassa, elokuu

Projektiviikko

- itsenäistyvä nuori -projektiin osallistuminen (kuraattori, kuraattoriopiskelijat)

Samiedu

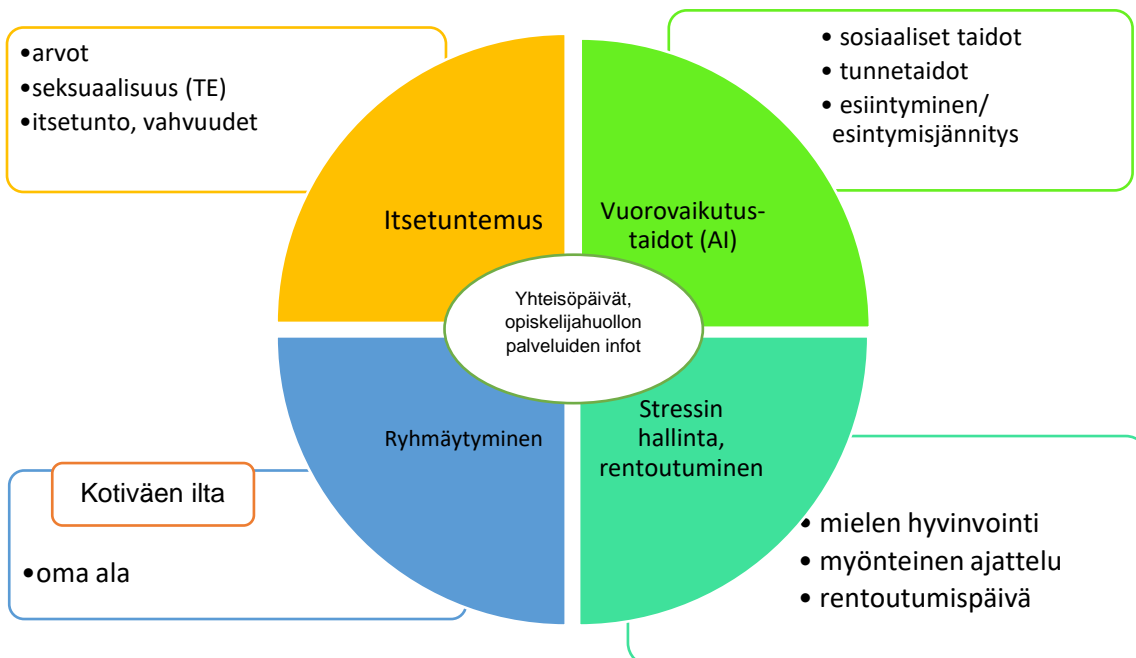
Yksilölliset erityispiirteet

Ammatillista koulutusta järjestetään Samiedulla Savonlinnassa kolmella eri kampuksella, joilla on kaikilla sama kuraattori. Kuraattorin lisäksi yhteisöllistä työtä voi tehdä myös muu opiskeluhoollon henkilöstö, kampusohjaaja, palveluohjaajat sekä mahdollisesti syksyllä aloittava Kohti nivelvaihetta – hankkeen koulunuorisotyöntekijä.

Samiedulla yhteishaun kautta aloittaneet saman alan opiskelijat toteuttavat opintojaan aluksi oman ryhmänsä kanssa, joten heille ryhmäyttämistä voidaan syksyllä toteuttaa. Suunnitelmat opiskelijoiden ryhmäyttämispäiviin on jo Samiedulla tehty. Kuraattori ja muu opiskeluhoollon henkilöstö osallistuu ryhmäyttämispäiviin sovitusti. Verkko-opintoja suorittavien ryhmäytymiseen ei tämän hankkeen aikana tehty suunnitelmia.

Samiedulla kuraattorin ei ole mahdollista kiertää itse pitämässä hyvinvoinnin teematunteja kaikille opiskelijoille ja oppilaitoksessa korostuukin koko opiskelupalvelutiimin ja sidosryhmien yhteistyö. Samiedulla tuntisisällöt jaetaan koko opiskelijahuollon tiimin käyttöön ja opiskelijahuoltoryhmä käsittelee ja suunnittelee, miten teemoja lukuvuoden aikana käsitellään.

Vuosikello

Ryhmäytyminen

- ryhmäytymispäivät alakohtaisesti elokuu, tammikuu (kampusohjaaja, kuraattori, palveluohjaaja, opettajat)

Teematunnit

- koulutuspäivä teematuntien sisällöistä ja työmenetelmistä 22.6.2022 (opiskelupalvelutiimi)
- teematuntien pitämisestä sovitaan syksyn OHR -kokouksessa. Ne voidaan pitää tunteina, hyvinvointikurssina, tai sisällyttää yhteisökahvien teemoihin

Yhteisöpäivä

- yhteisökahveja joka keskiviikko, opiskeluhoolto osallistuu OHR vuosikellon mukaisesti teemoitetuille kahveille pitkin vuotta (kampusohjaaja järjestää)

Kotiväen ilta

- opiskelijahuollon esittäytyminen kotiväen illassa

Henkilöstöinfo

- alakohtaiset infot opiskeluhoollon palveluista kerran lukuvuodessa. (Koko opiskeluhoollon tiimi tai osa siitä)

Tanhuvaara ja Spesia

Molemmissa oppilaitoksissa toimii sama kuraattori kuin Taidelukiolla. Hankkeen aikana kalenteroituja suunnitelmia näihin oppilaitoksiin ei olla tehty, mutta vuosikellopohja, teematunnit ja yhteisöpäiväsuunnitelmat ovat kuraattorin käytössä. Varsinaisista aikatauluista sovitaan syksyllä.

Opiskelijainfot ja huoltajaillat ovat molemmissa oppilaitoksissa kalenteroitu jo kuraattorin osalta.